



III Kons.Padomes sanāksme 06.09.11



Augstā purva biotopu atjaunošana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Latvijā

Dr. biol. Māra Pakalne
Latvijas Universitāte

E-pasts: mara.pakalne@lu.lv



Eiropas Komisijas LIFE+ Programmas projekts

- Projekta ilgums: 01.02.2010 – 31.08.2013.
- Projekta vietas: Rožu purvs, Aizkraukles purvs un meži, Aklais purvs un Melnā ezera purvs
- Projekta sadarbības partneri: Latvijas dabas fonds
Filmu studija ELM MEDIA
- Līdzfinansētāji: Latvijas Vides aizsardzības fonds
SIA "Rīgas meži"



Projekta pasākumi



Sagatavošanas pasākumi

A1 Dabas aizsardzības plānu izstrāde (2010/2011)

A2 Hidro-ģeoloģiskie pētījumi tehnisko projektu izstrādei aizsprostu būvei (2010/2011)

A3 Iepirkumu procedūras organizēšana un līgumu slēgšana (2010-2013)

Projekta pasākumi

Vienreizējie biotopu apsaimniekošanas pasākumi

C1 Aizsprostu būve (2011/2012)

Sabiedrības izglītošanas pasākumi

D1 Semināru organizēšana (6) (2010-2013)

D2 Projekta mājas lapas www.purvi.lv izstrāde un uzturēšana (2010-2013)

D3 Bukletu un stendu sagatavošana (2010-2011)

D4 Purvu aizsardzības un apsaimniekošanas metodikas izstrāde (2013)

D5 Projekta filmas sagatavošana (2010-2013)

Projekta pasākumi

Sabiedrības izglītošana
D6 Purvu izstādes sagatavošana
D7 Leimana atskaites sagatavošana un izdošana
Projekta vadība un monitorings
E1 Projekta administrēšana
E2 Apsaimniekošanas pasākumu monitorings (patstāvīgie novērojumi)
E3 Sadarbība un pieredzes apmaiņa
E4 Projekta audits
E5 Pēc LIFE projekta plāns

Dabas aizsardzības plānu izstrāde



Tikšanās ar AS “Latvijas valsts meži” un Jaunjelgavas novada domes pārstāvjiem



Dabas aizsardzības plānu izstrāde

Apstiprināti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā	
Rožu purvs	14.03.2011
Melnā ezera purvs	05.05.2011
Aizkraukles purvs un meži	15.05.2011
Aklais purvs	20.07.2011

DAP rezultātu pielietojums



1. Apmācībai skolotāju un skolēnu semināros, 17.05.11 (seminārs par Melnā ezera purvu), 22. un 23. septembrī seminārs skolotājiem, skolēniem par Aklo un Aizkraukles purvu un mežiem
2. Sabiedrības informēšanai (mājas lapa, brošūras)
3. Projekta publicitātei ārzemju kolēģiem semināros

Hidro-ģeoloģiskie pētījumi tehnisko projektu izstrādei aizsprostu būvei

- Izstrādāti 4 tehniskie projekti Melnā ezera purvam, Rožu purvam, Aklajam purvam un Aizkraukles purvam un mežiem.
- Notiek to saskaņošanas process.

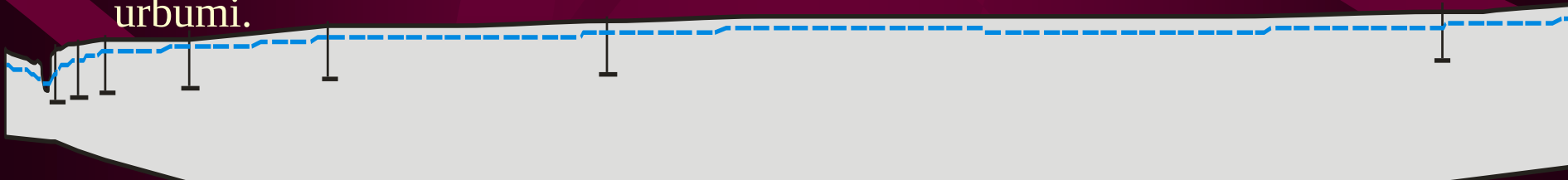


Gruntsūdens patstāvīgie novērojumi

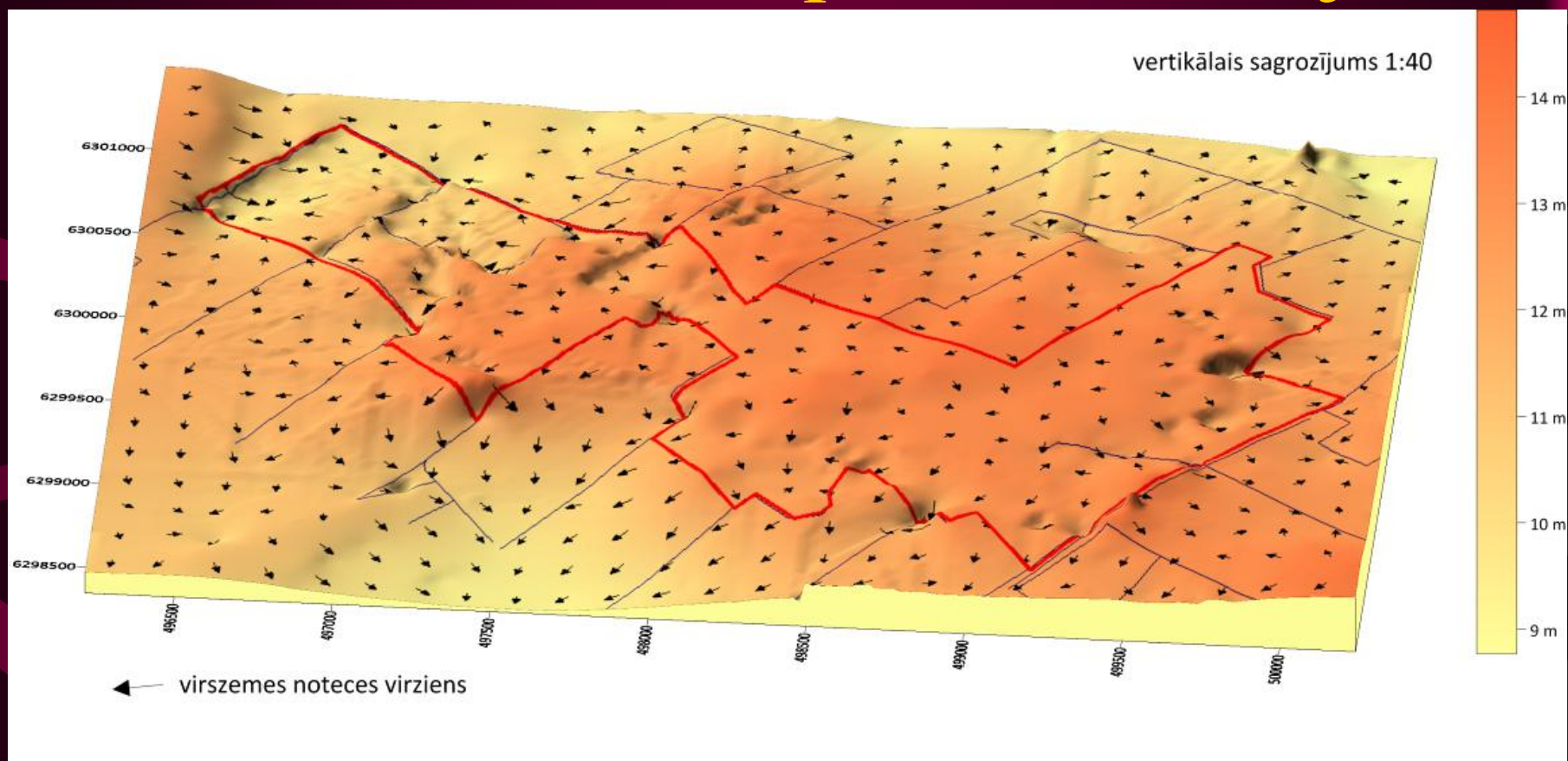
- Urbumu izvietojums

- Novērošanas urbumi katrā no purviem izvietoti tā, lai pēc iespējas labāk raksturotu līmeņa maiņas purvā gan grāvju ietekmē, gan purva neskartajā daļā.
- Urbumi izvietoti profilos, kas perpendikulāri kādam no grāvjiem, kuru paredzēts dambēt.
- Purvos, kur grāvji ir ļoti atšķirīgi, piemēram, Aizkraukles purvā, izveidoti vairāki profili pie dažādiem tipiskiem grāvjiem.
- Katrā profilā urbumi izvietoti tā, lai grāvja tuvumā tie būtu ciešāk, bet pēdējie urbumi profilā jau raksturotu purva neskarto daļu.
- Attālumi no grāvja līdz katram no urbumiem profilā ir: 1 m, 5 m, 10 m, 25 m, 50 m, 100 m, 250 m, 500 m. Profila garums ir 250-500 m, atkarībā no konkrētās vietas hidroloģiskajiem apstākļiem.

- Kopā izveidoti 9 profili, kur katrā ir 7-8 urbumi, pavisam ierīkoti 63 urbumi.

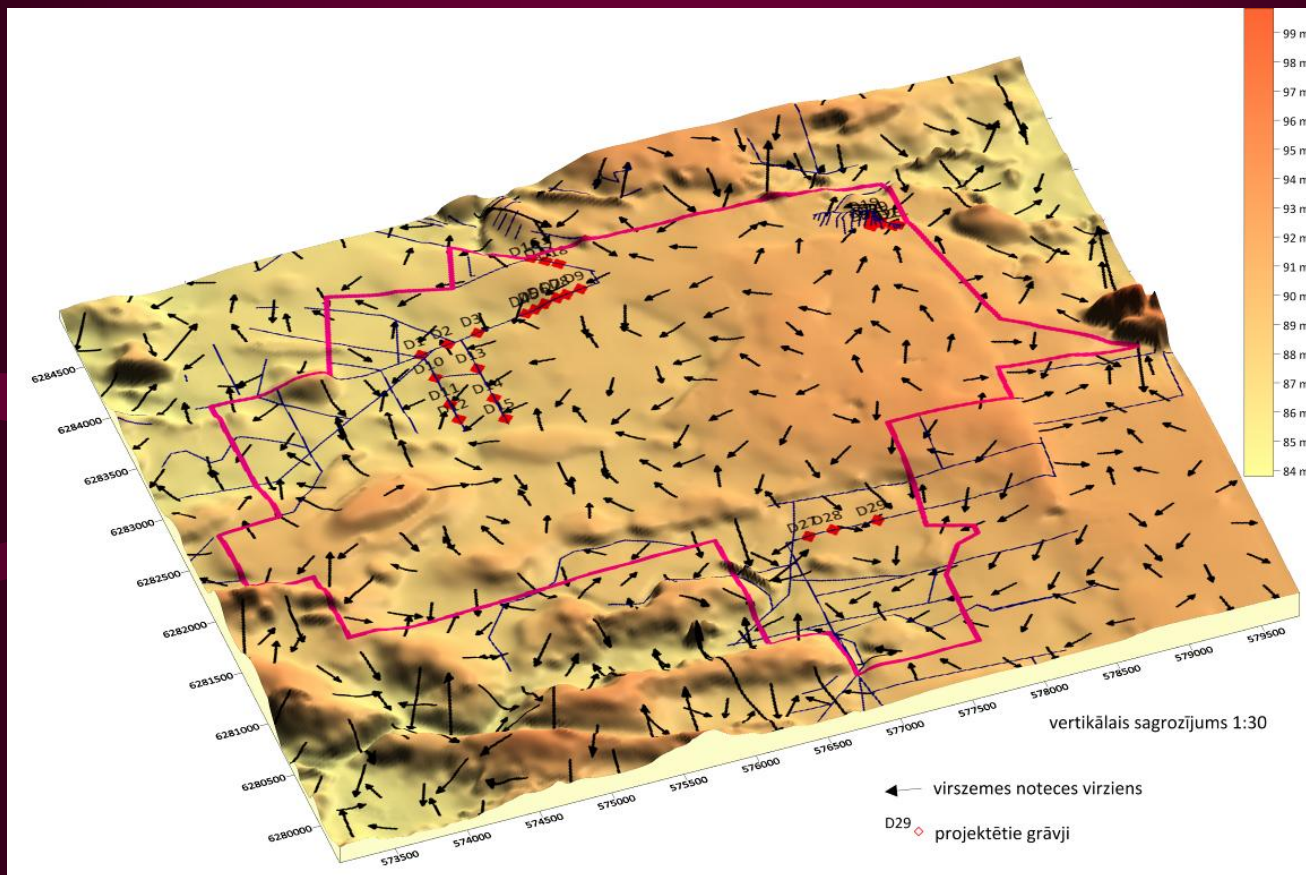


Virszemes noteces plūsmas virzieni DL „Melnā ezera purvs” teritorijā



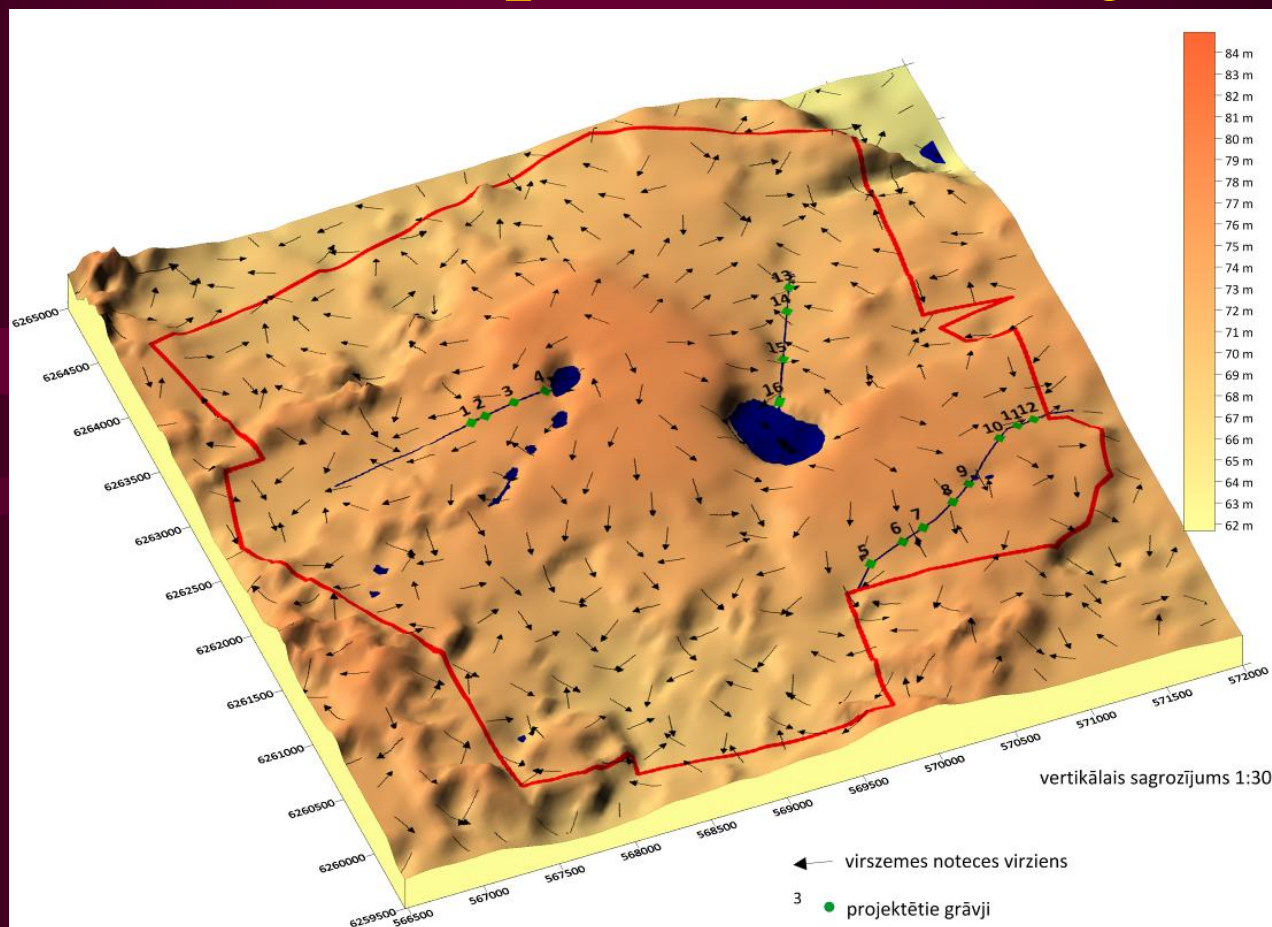
Attēlā redzami grāvji dabas lieguma teritorijā. Virszemes noteces virziena bultiņas ir mērogotas – jo garāka bultiņa, jo salīdzinoši ātrāka plūsma / lielāks kritums. Ar sarkanas krāsas līniju parādīta dabas lieguma robeža

Virszemes noteces plūsmas virzieni DL „Aizkraukles purvs un meži” teritorijā



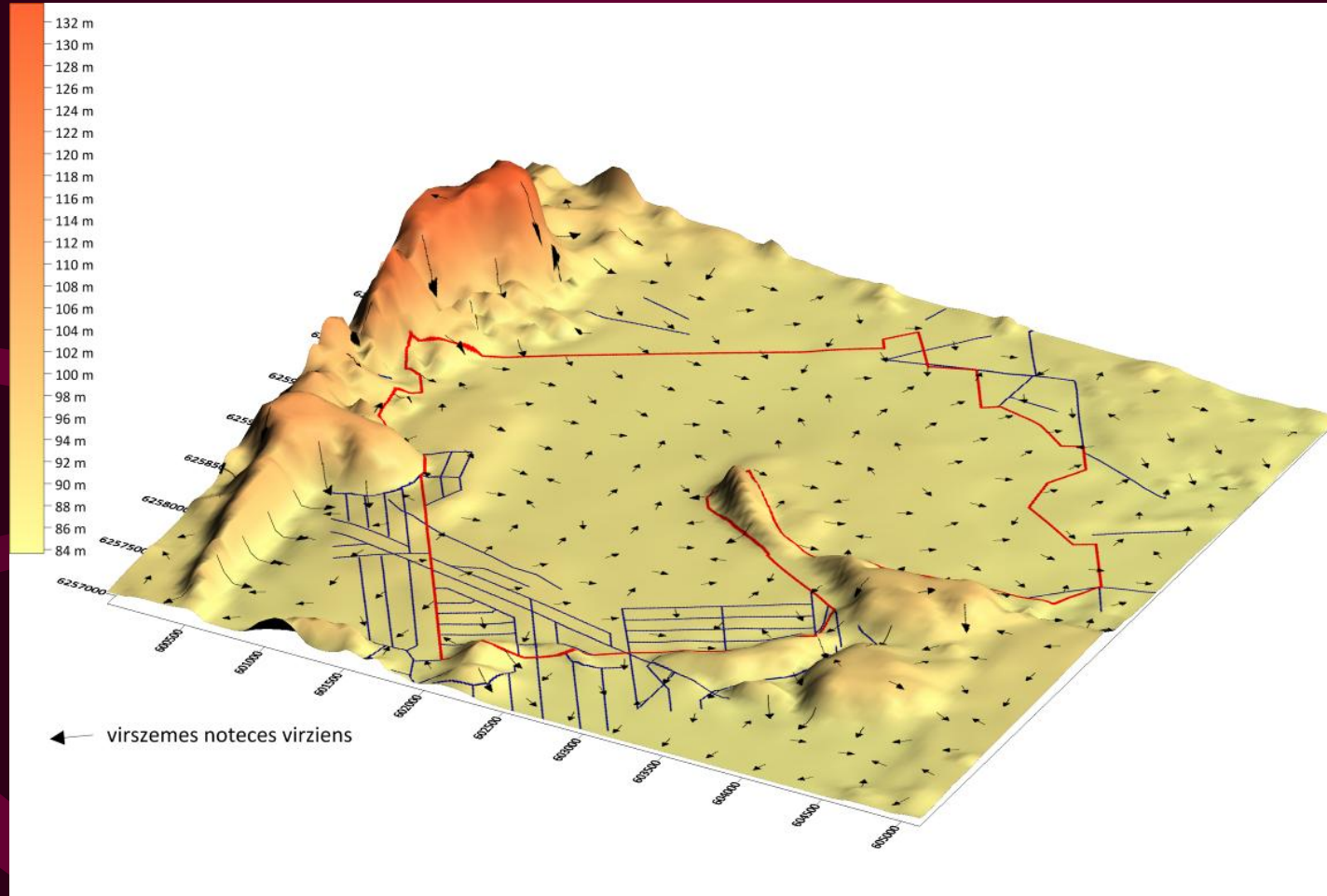
Attēlā redzami grāvji dabas lieguma teritorijā, uz tiem projektēto dambju vietas.
Virszemes noteces virziena bultiņas ir mērogotas – jo garāka bultiņa, jo salīdzinoši ātrāka plūsma / lielāks kritums. Ar purpura krāsas līniju parādīta dabas lieguma robeža

Virszemes noteces plūsmas virzieni DL „Aklais purvs” teritorijā



Attēlā redzami grāvji dabas lieguma teritorijā, uz tiem projektēto dambju vietas. Virszemes noteces virziena bultiņas ir mērogotas – jo garāka bultiņa, jo salīdzinoši ātrāka plūsma / lielāks kritums.

Virszemes noteces plūsmas virzieni DL „Rožu purvs” teritorijā



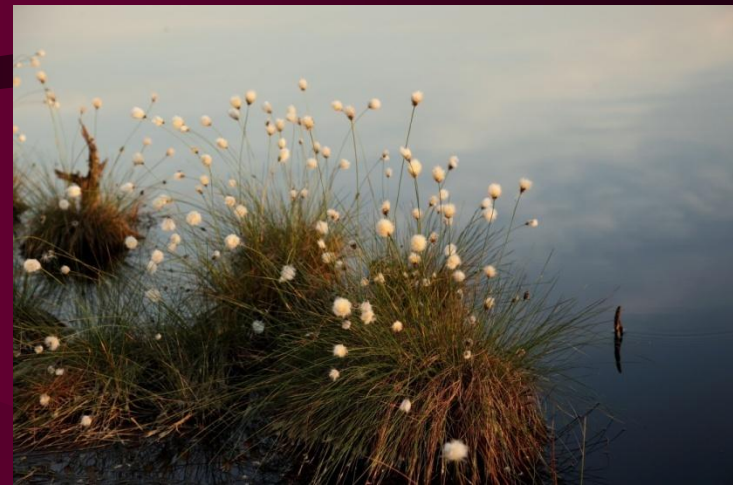
Attēlā redzami grāvji dabas lieguma teritorijā. Virszemes noteces virziena bultiņas ir mērogotas – jo garāka bultiņa, jo salīdzinoši ātrāka plūsma / lielāks kritums. Ar sarkanas krāsas līniju parādīta dabas lieguma robeža

Urbumu ierīkošana



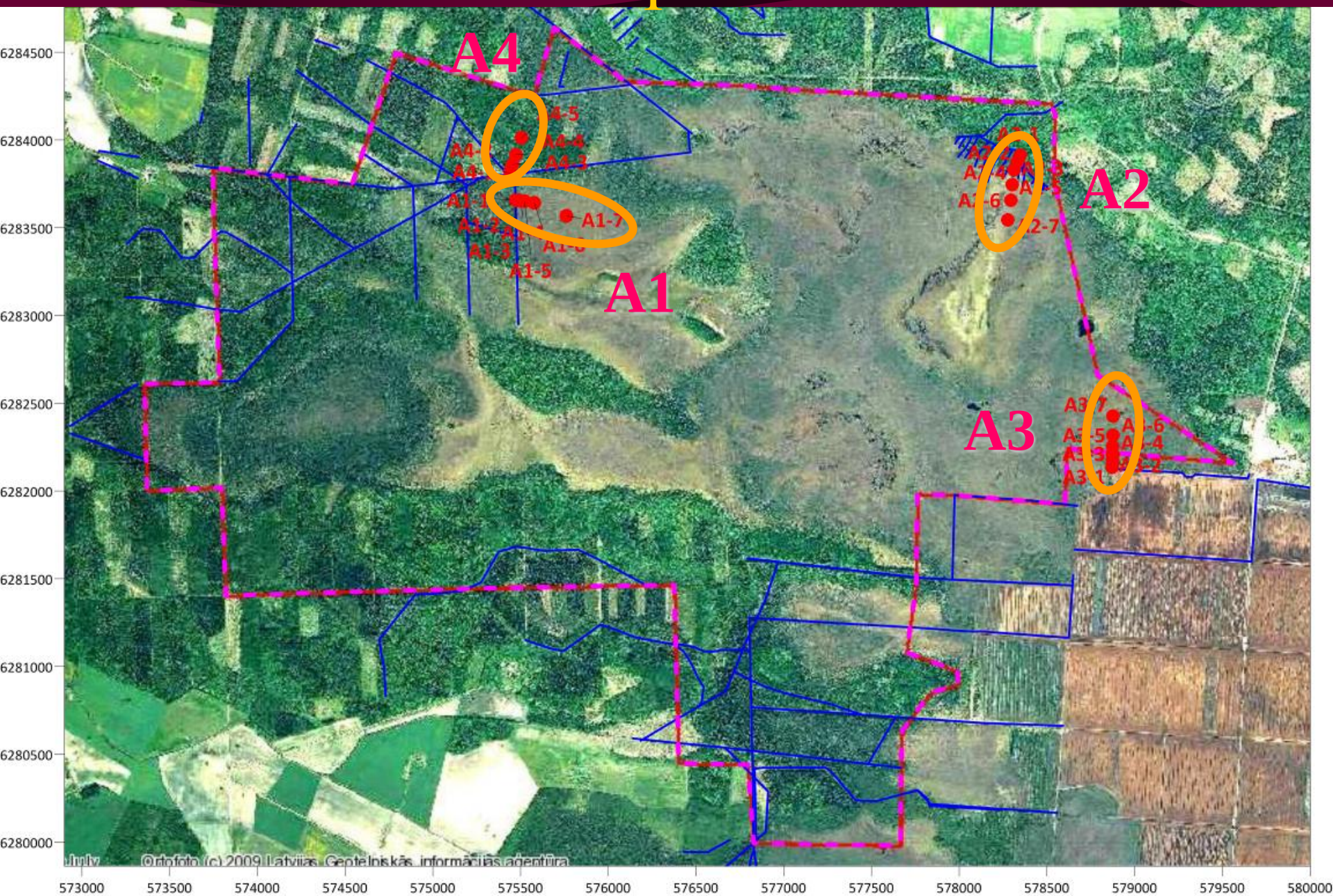
- Urbumu urbšanai izmantots rokas urbšanas komplekts Eijkelkamp, urbja garums līdz 3,3 m. Vispirms tika izveidots urbums nogulumos, bet pēc tam tajā ievietota urbuma filtra caurule.

Aizkraukles purvs un meži

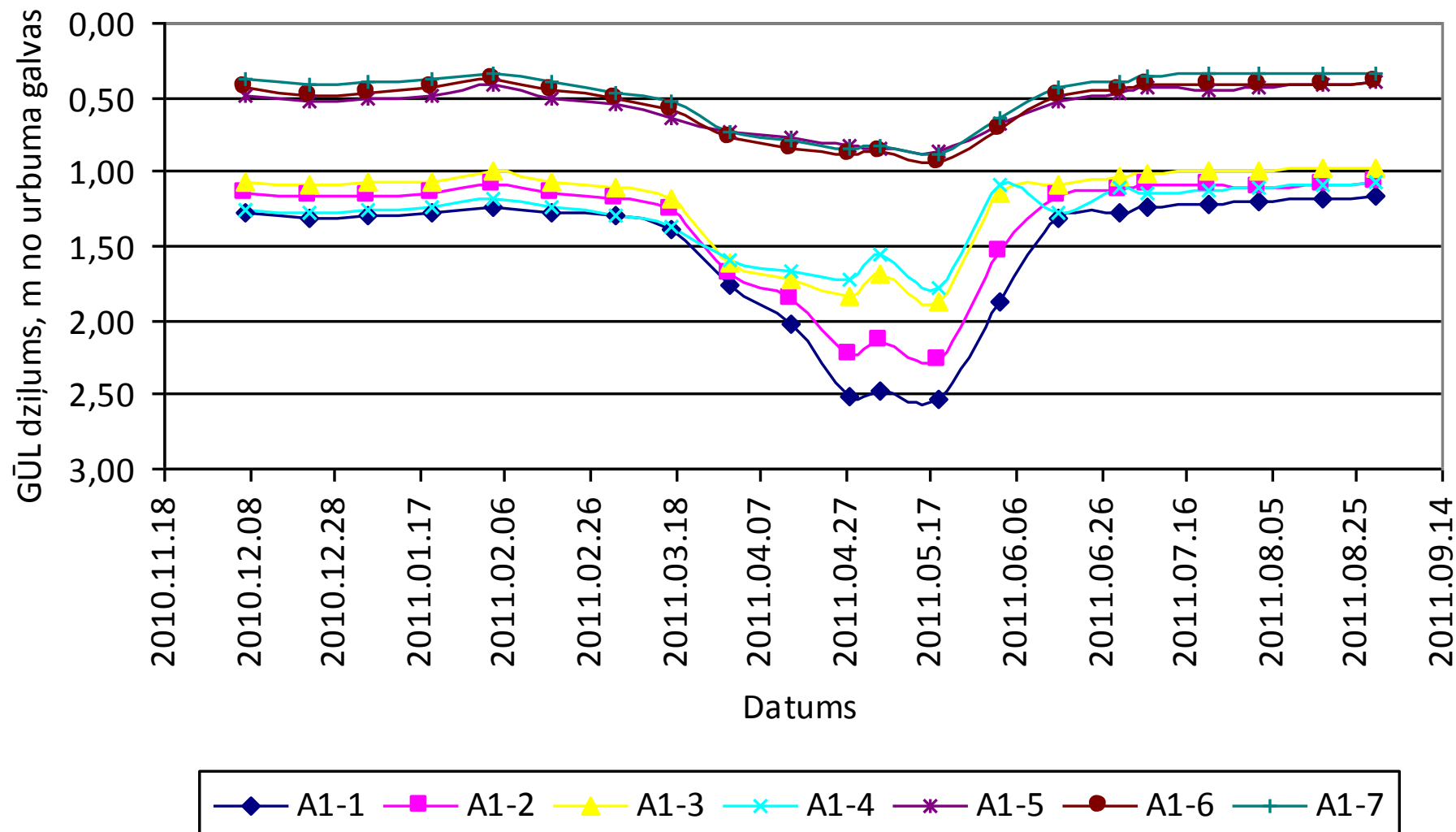


- Izveidoti četri profili:
 - **A1** - ūdens līmeņa novērojumiem pie liela grāvja purva ZR daļā, kas projekta laikā tiks dambēts – 7 urbumi,
 - **A2** - pie maziem grāvīšiem purva ZA stūrī, kas projekta laikā tiks dambēti – 7 urbumi,
 - **A3** – pie grāvja DL A malā, pie kūdras laukiem, lai novērotu visu laiku funkcionējoša grāvja ietekmi – 7 urbumi,
 - **A4** – purvainā mežā un mežā DL ZR daļā, lai novērotu apsaimniekošanas pasākumu ietekmi uz piegulošajiem mežiem – 5 urbumi.

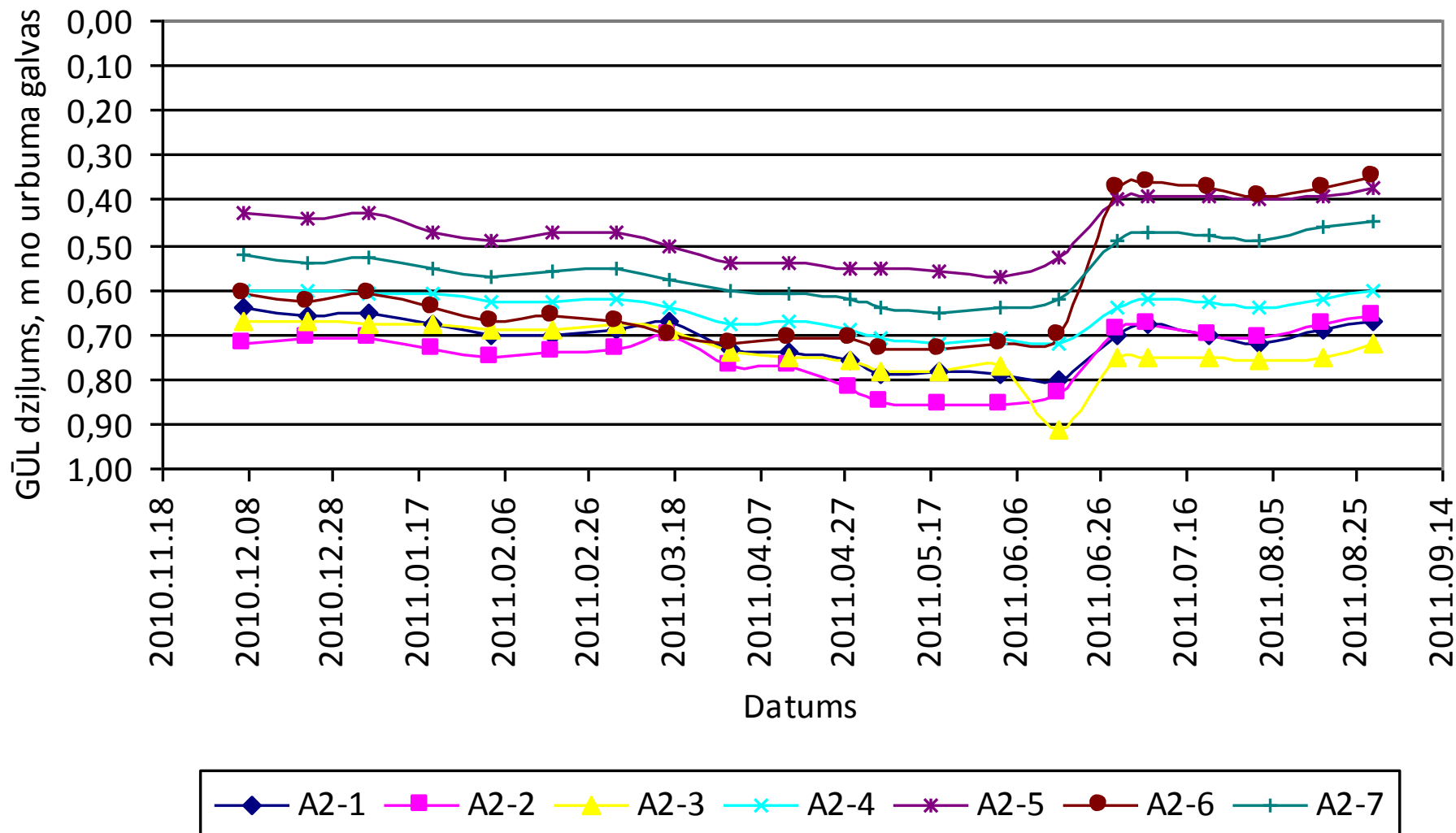
Aizkraukles purvs un meži



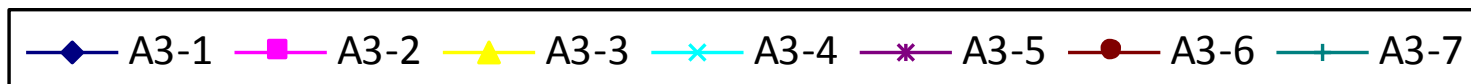
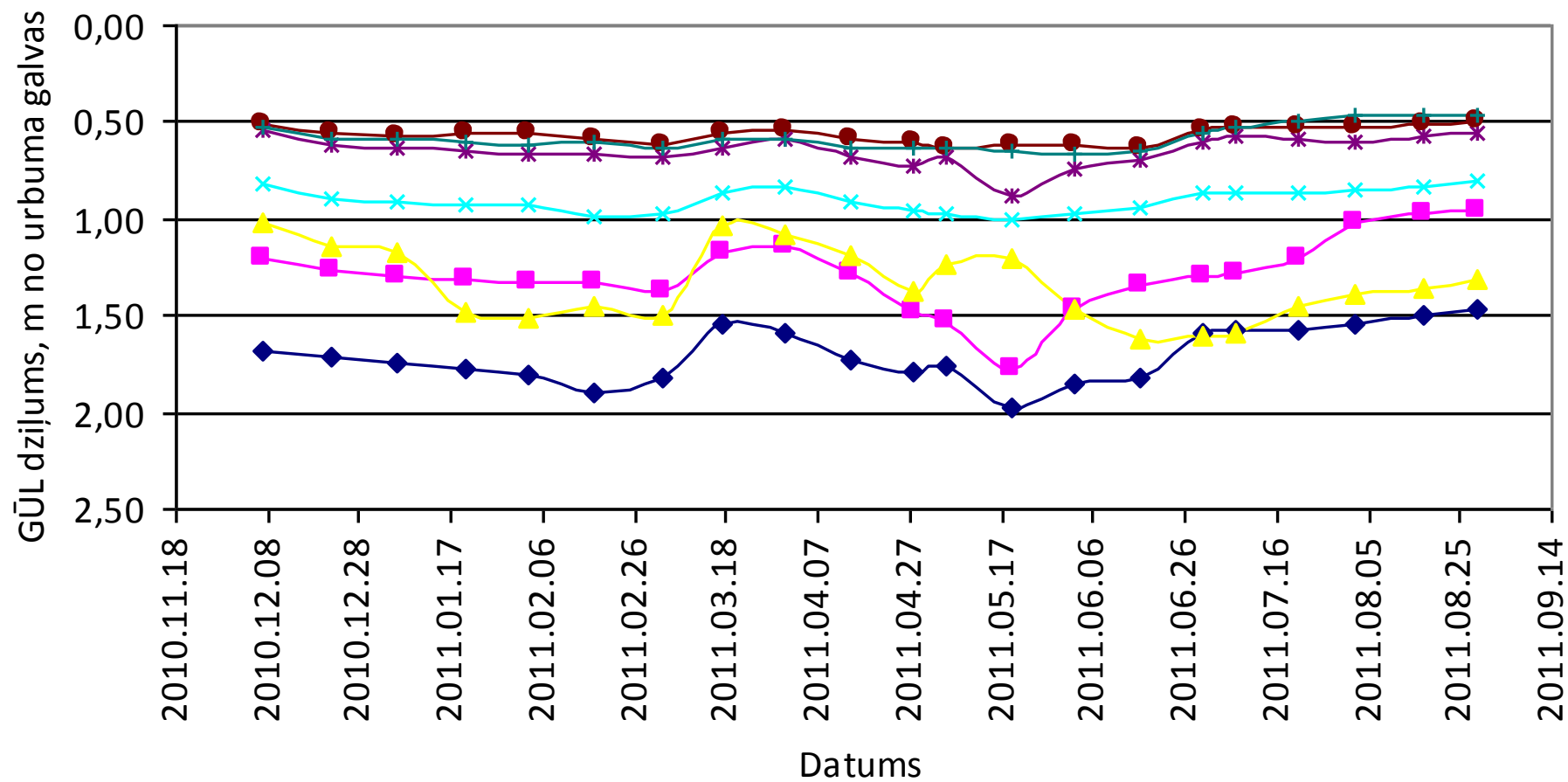
A1



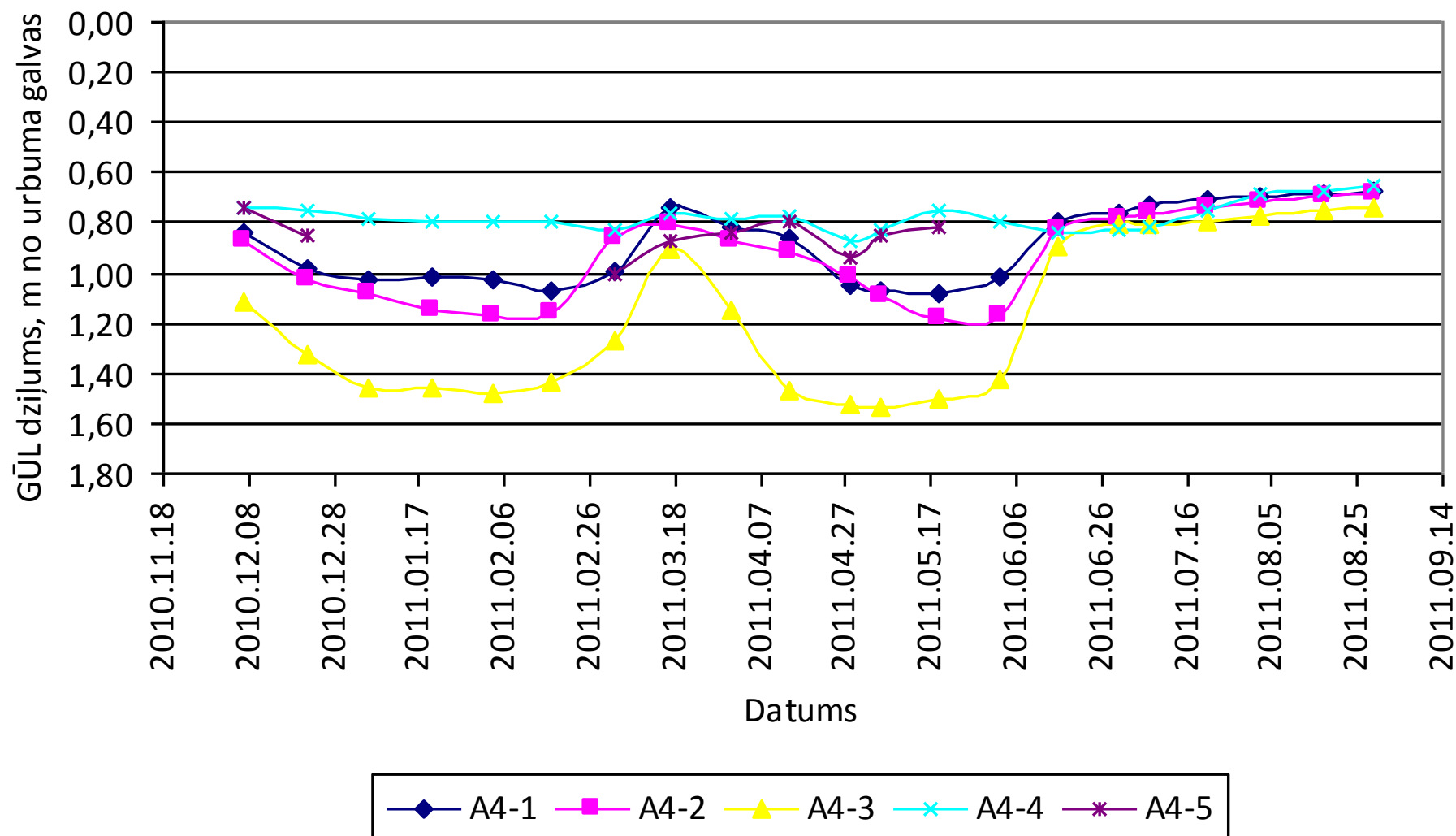
A2



A3



A4

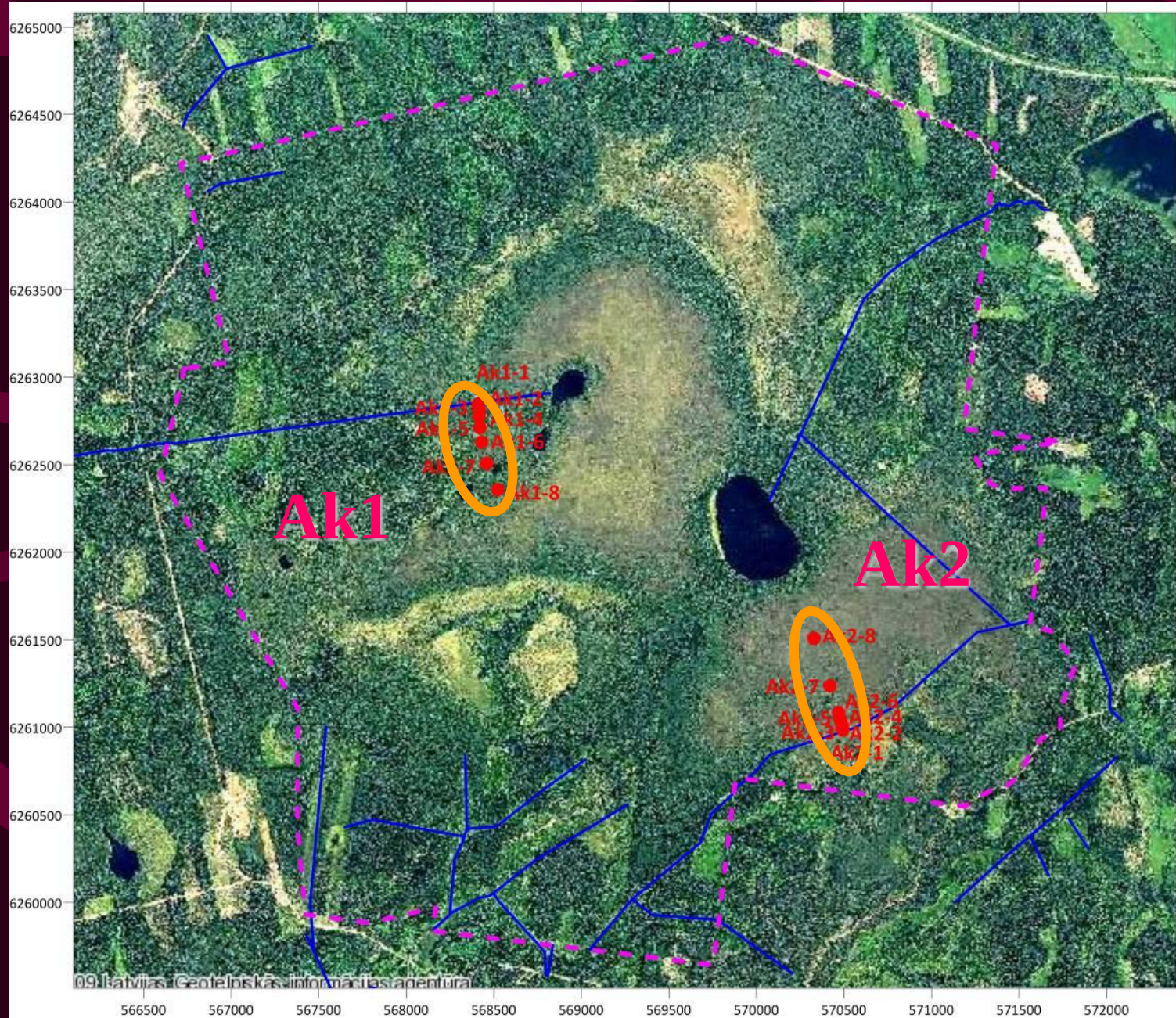


Aklais purvs

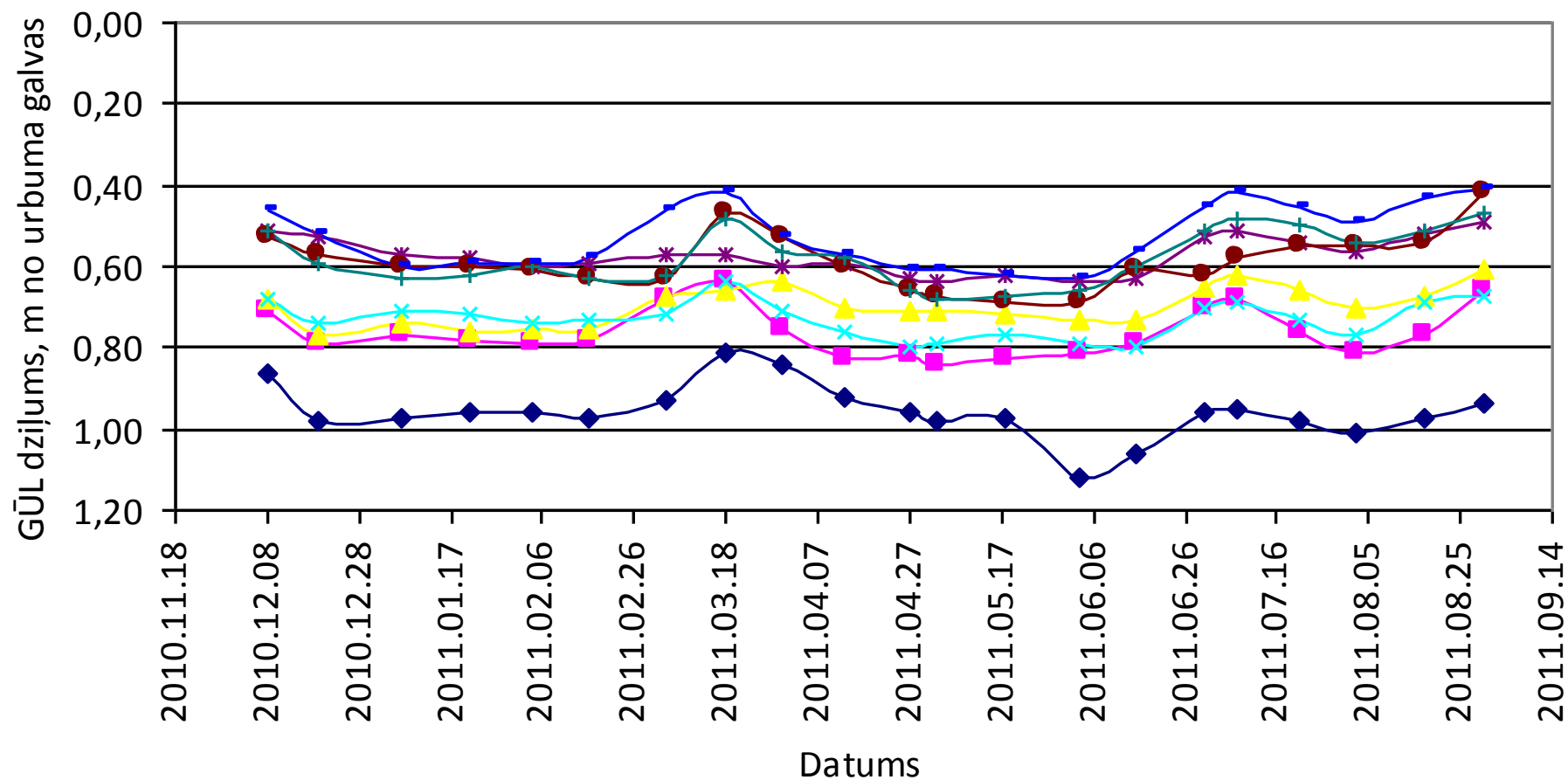


- Izveidoti divi profili:
 - **Ak1** – pie Ģirupes sākuma, kas tiks dambēts – 8 urbumi; profila beigu daļa stiepjas starp purva ezeriņiem.
 - **Ak2** – pie daļēji aizauguša grāvja (Jūgupes sākuma), kurš tiks dambēts – 8 urbumi.

Aklais purvs

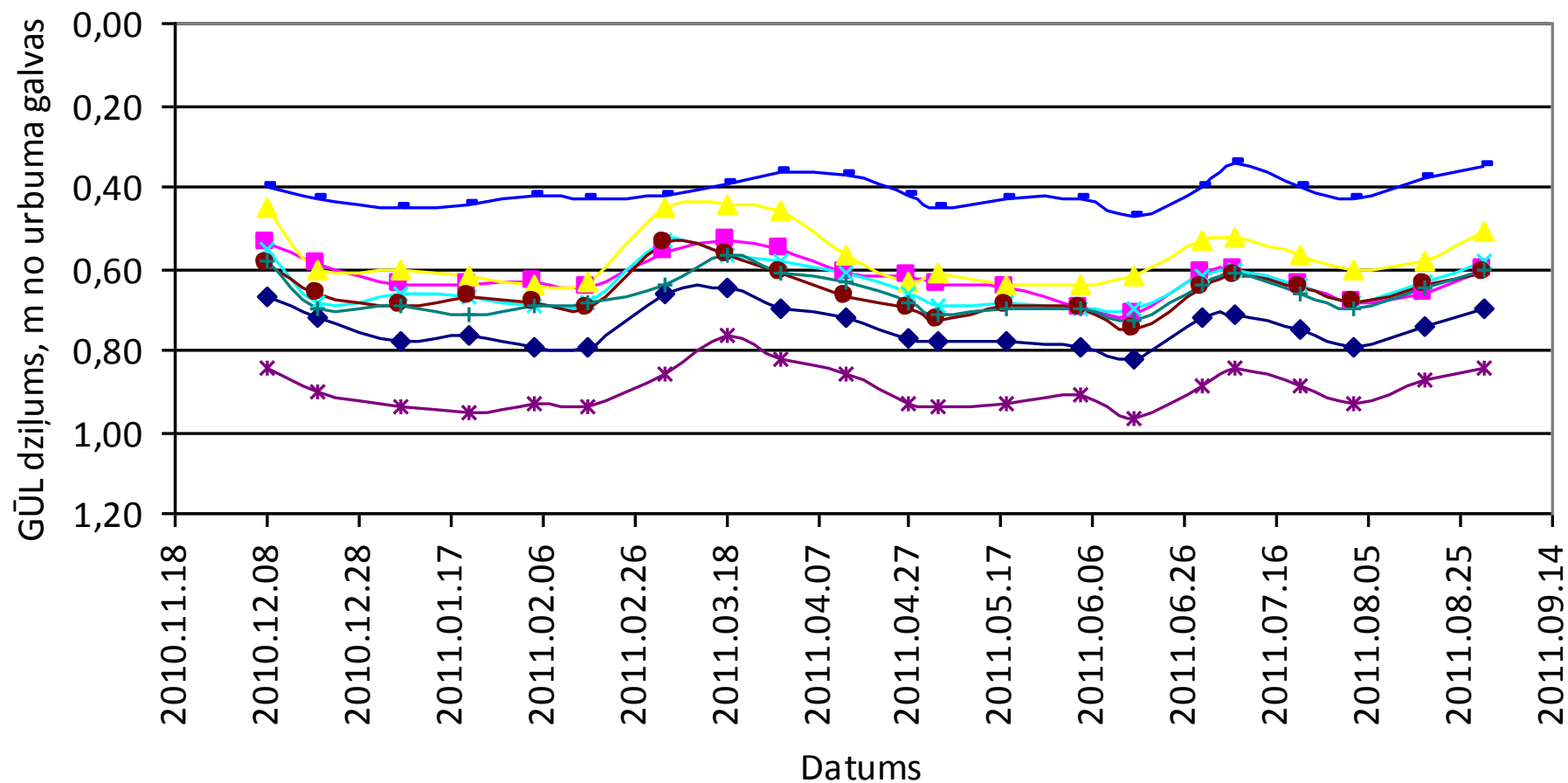


Ak1



◆ Ak1-1
 ■ Ak1-2
 ▲ Ak1-3
 ✕ Ak1-4
 ✱ Ak1-5
 ● Ak1-6
 + Ak1-7
 ■ Ak1-8

Ak2



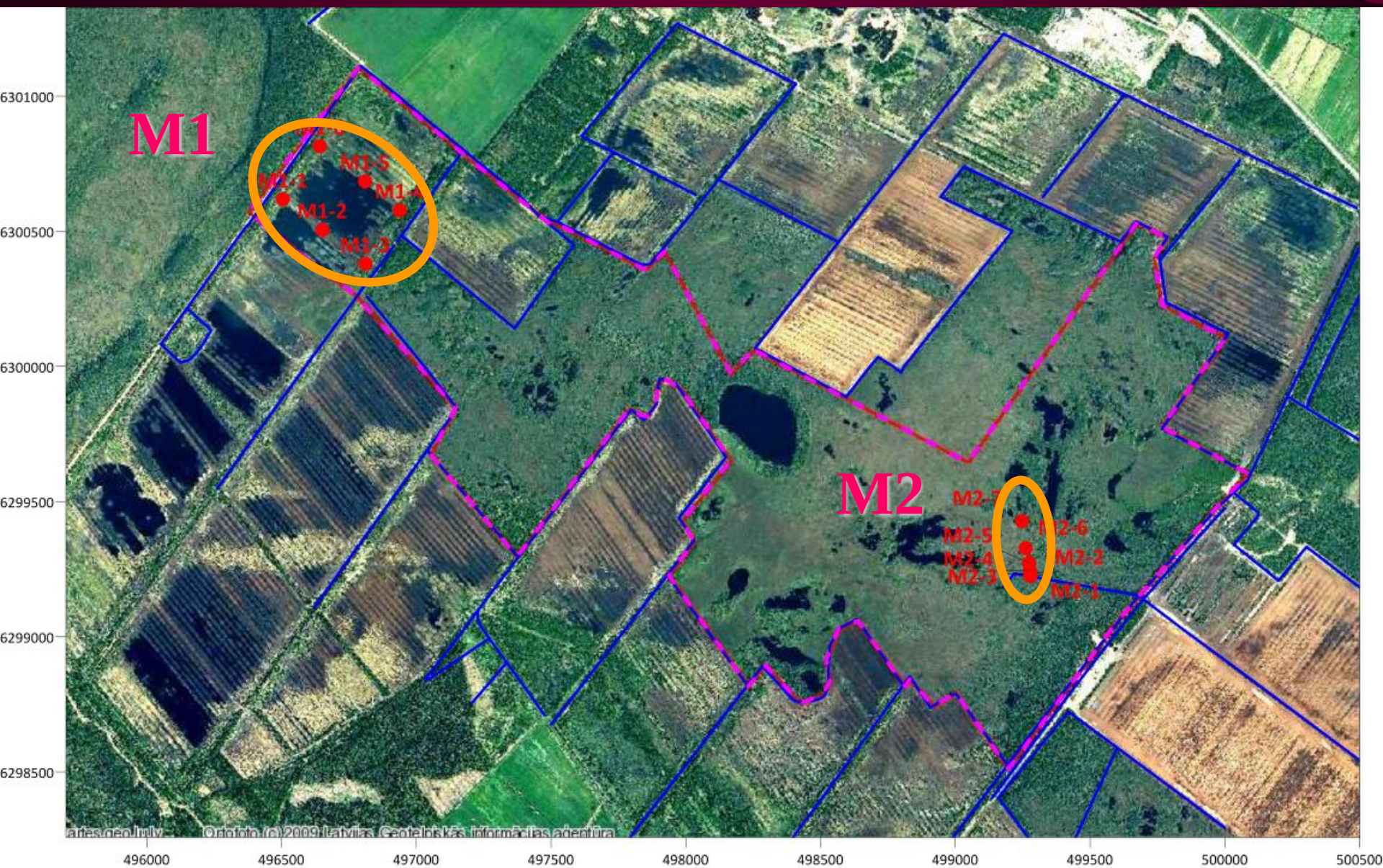
◆ Ak2-1
 ■ Ak2-2
 ▲ Ak2-3
 × Ak2-4
 ✱ Ak2-5
 ● Ak2-6
 + Ak2-7
 ■ Ak2-8

Melnā ezera purvs

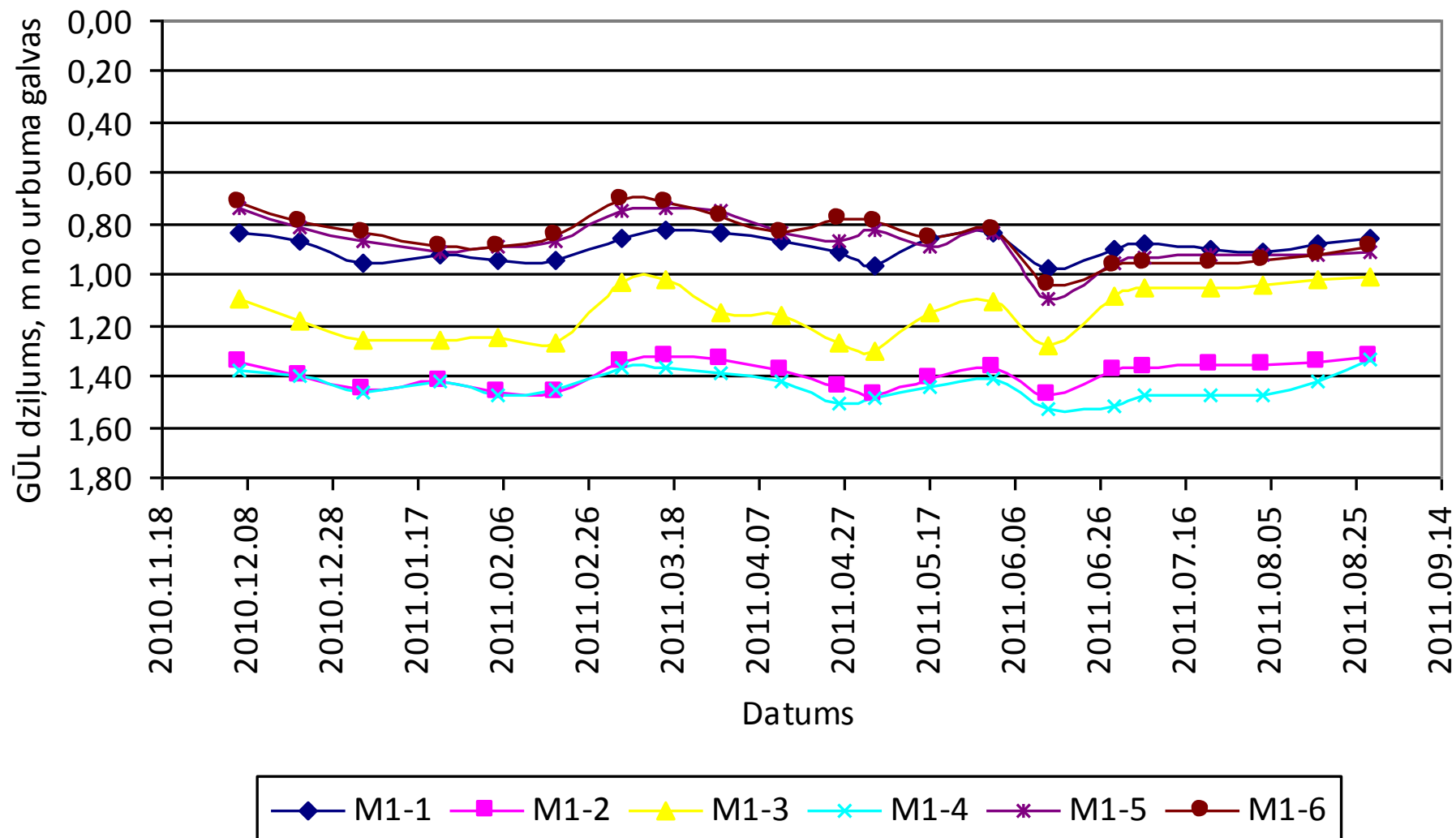


- Izveidots viens profils un viena urbumu kopa :
 - **M1** – urbumu kopa ap applūdušajiem bijušajiem kūdras laukiem – 6 urbumi;
 - **M2** – pie grāvja, kas tiks dambēts – 7 urbumi.

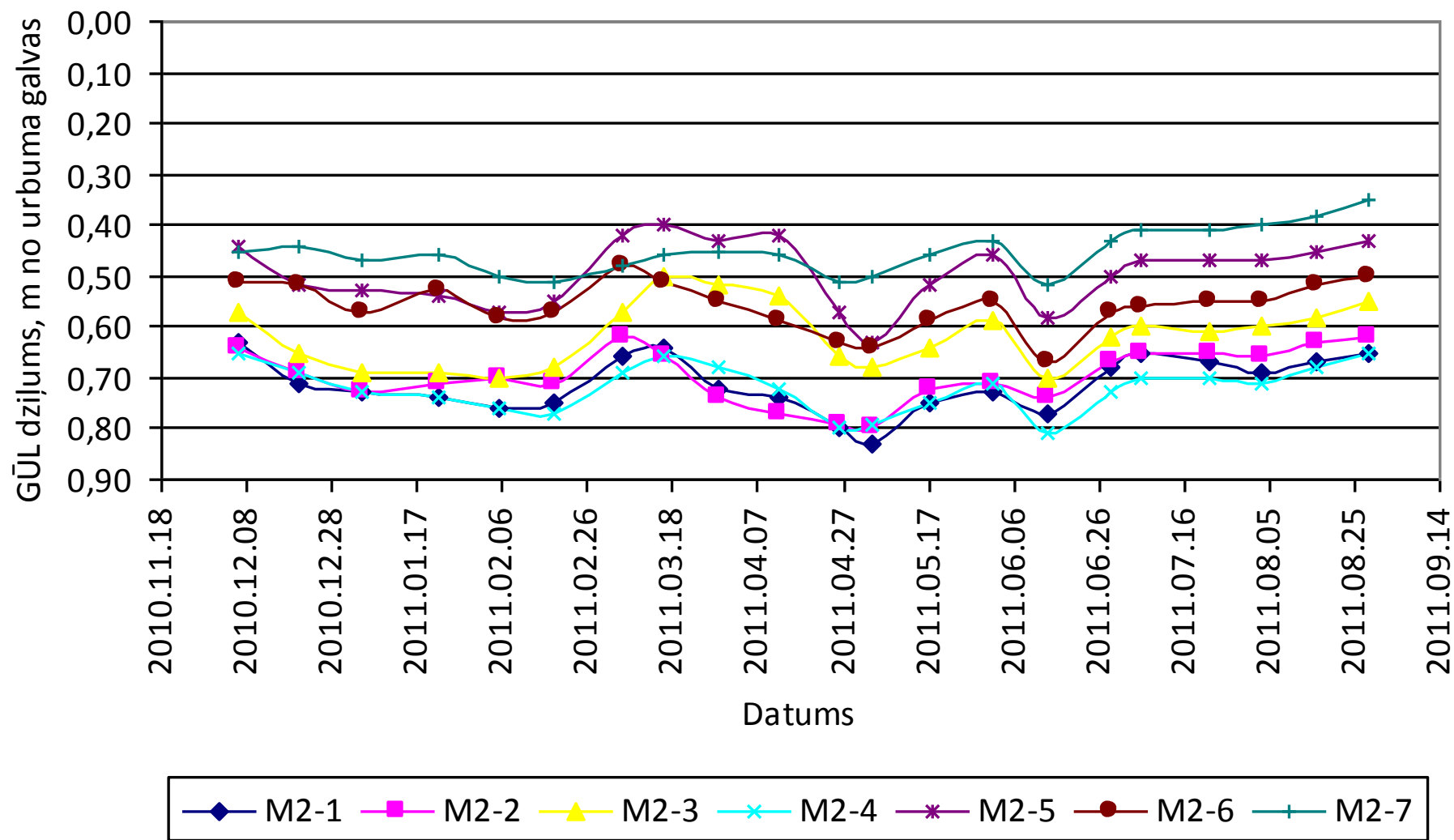
Melnā ezera purvs



M1



M2

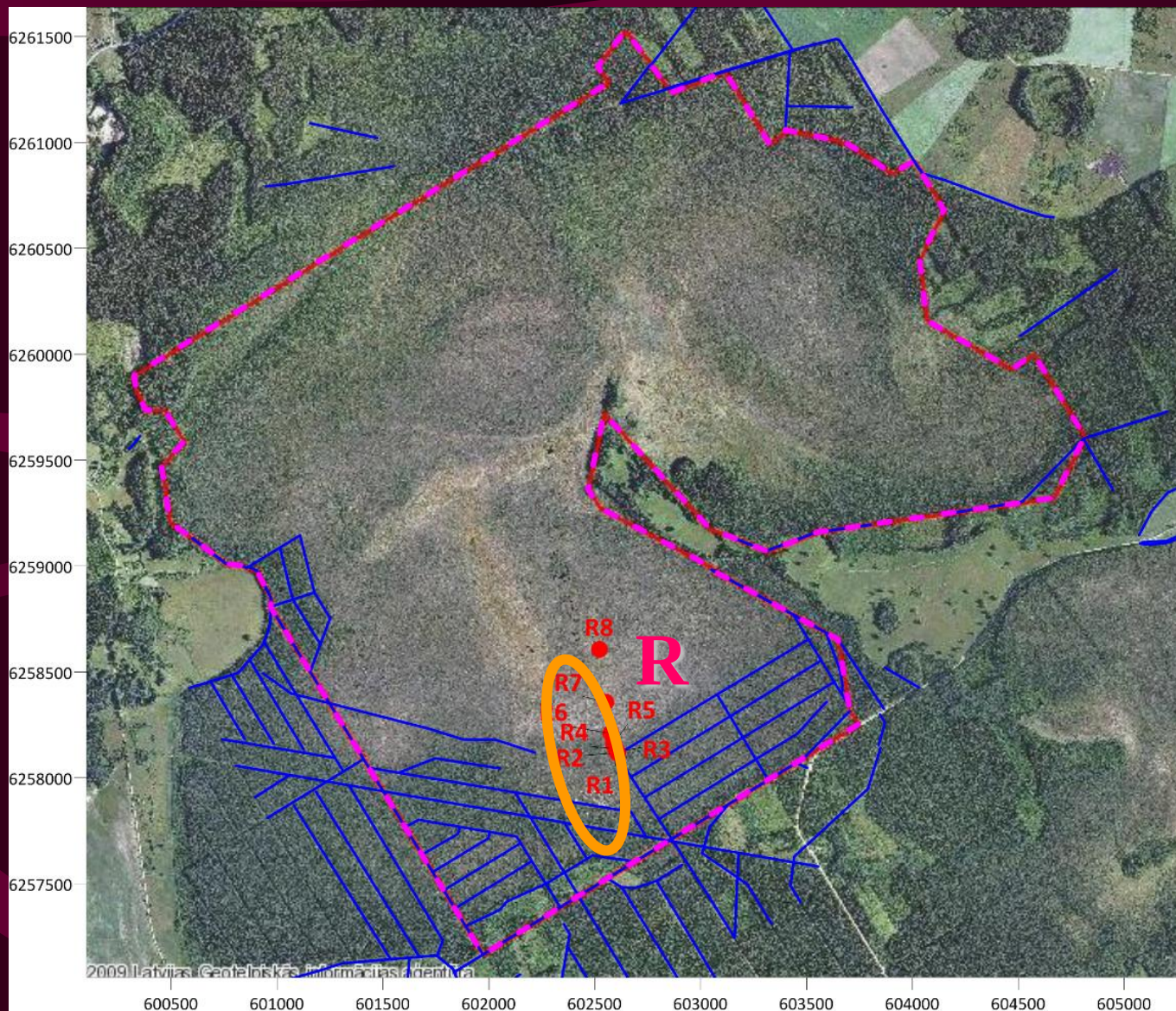


Rožu purvs

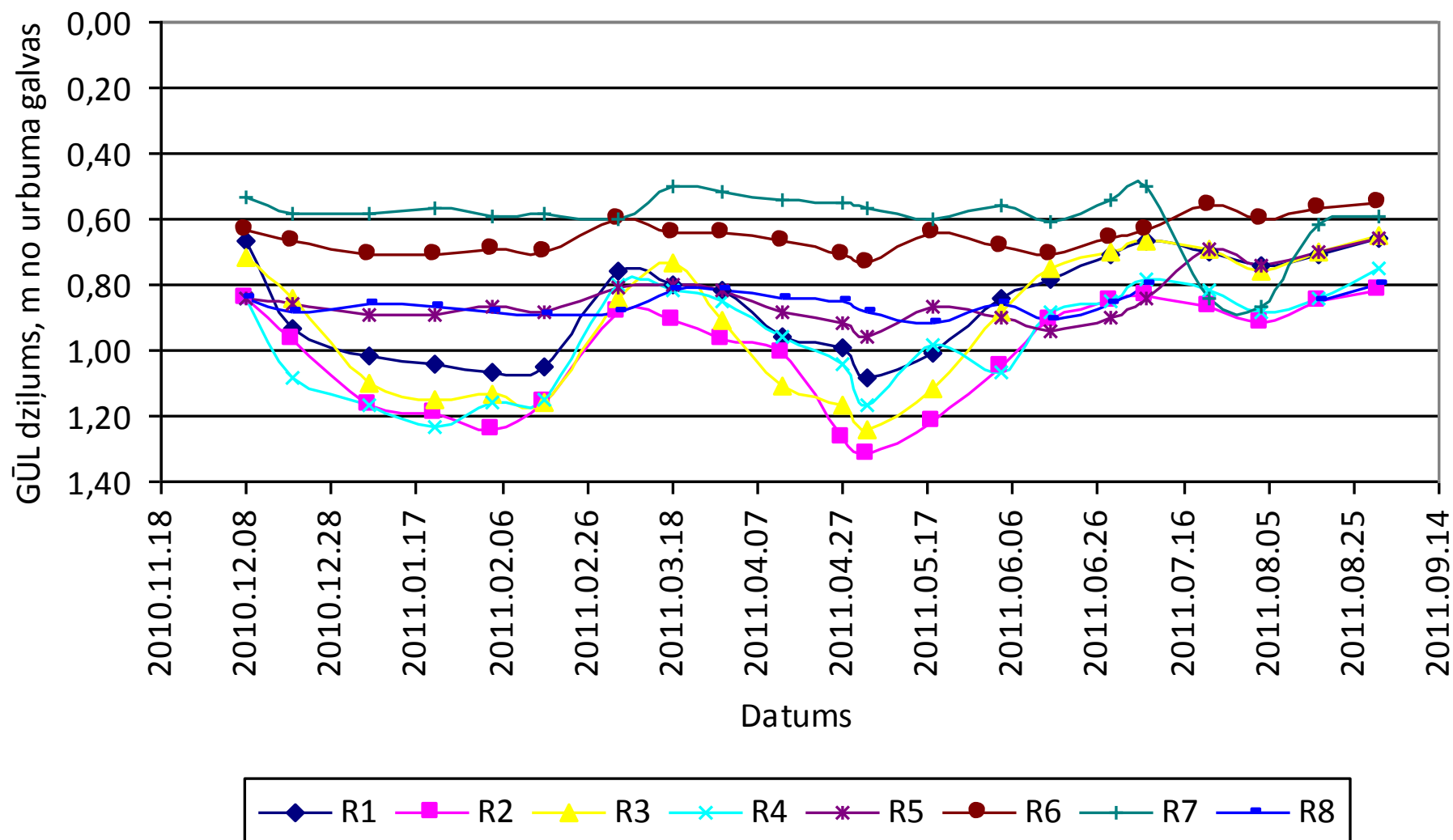


- Izveidots viens profils:
 - **R** – pie grāvju sistēmas pēdējā (vistālāk purvā) grāvja, kas tiks dambēts – 8 urbumi.

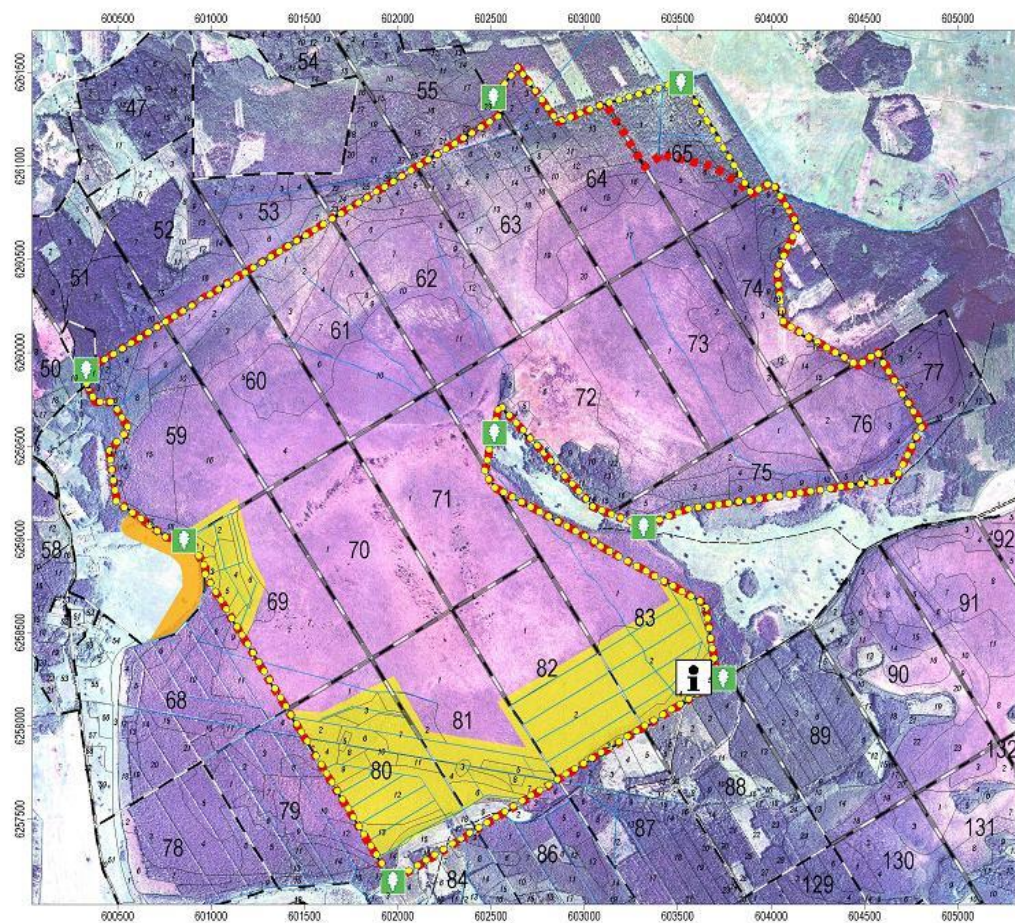
Rožu purvs



R



Apsaimniekošanas pasākumi Rožu purvā



- Dabas lieguma robežzīmes
- Informācijas stends
- Plānotās dambju vietas
- Latvāju izplatības ierobežošanas vieta
- Meža nogabalu numuri
- Meža kvartālu numuri
- Grāvji
- Ceļi
- Kvartālslīdīgas
- Natura 2000 teritorijas robeža
- Dabas lieguma robeža (atbilstoša MK not. Nr.212. aprakstam)

Mērogs 1:26,000
0 260 520 780 m

Digitālais valsts mežu kvartālu un nogabalu tīkls, VMD
Digitālā zemes īpašumu karte, 2008.g., LR VZD;
Digitālā ortofoto karte, 2003.g., LĢIA

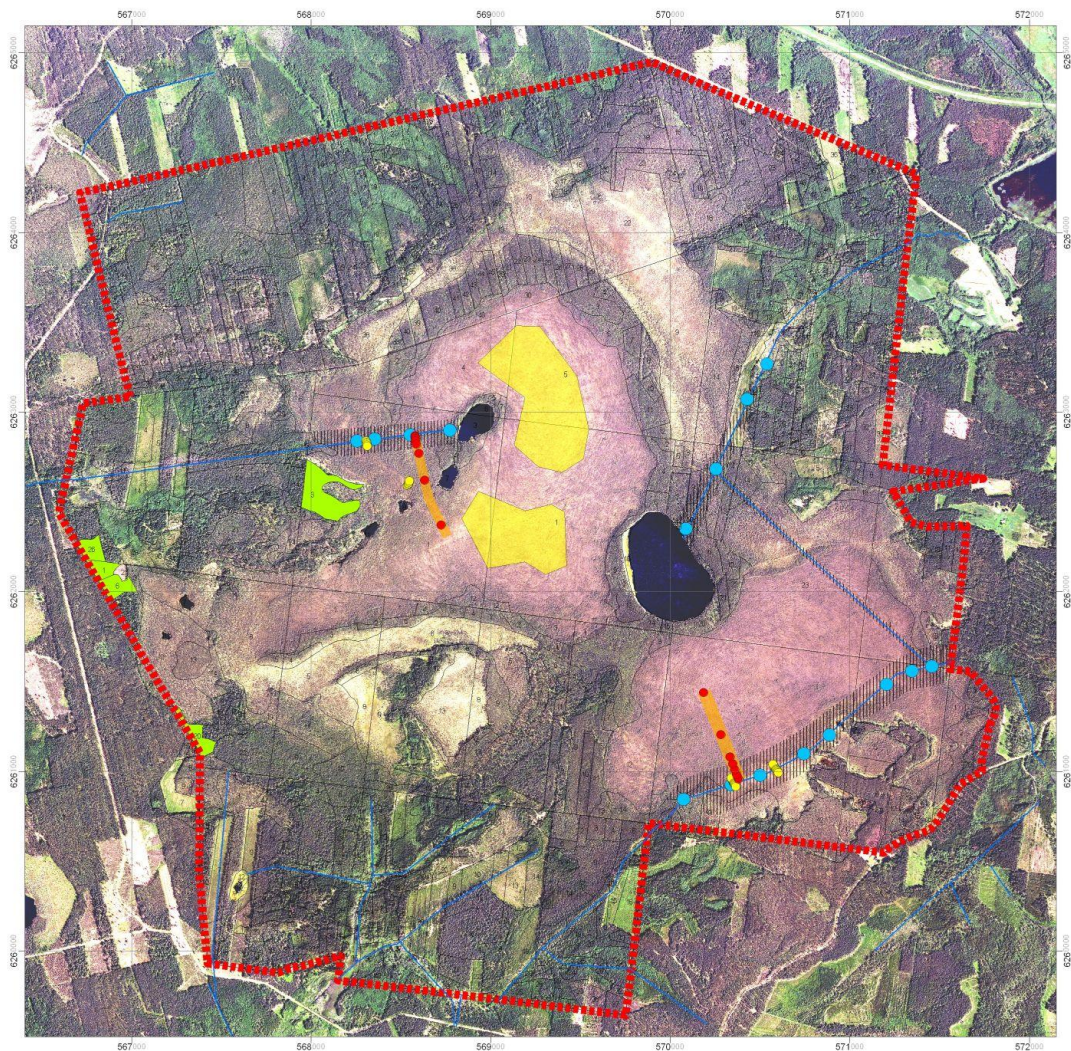
Apsaimniekošanas pasākumi Melnā ezera purvā



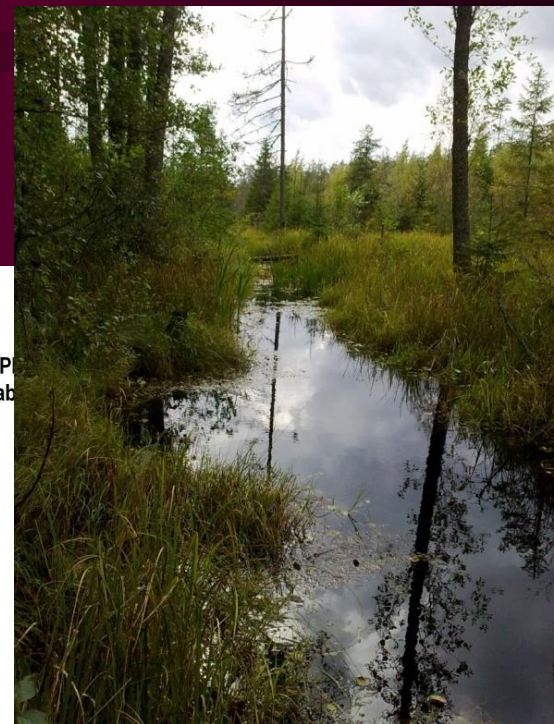
- Hidroloģiskā monitoringa vietas
- ★ Veģetācijas monitoringa parauglaukumi
- Aizsprostu vietas
- Informācijas zīmes
- Informācijas stends
- Barjera
- 34 Meža nogabalu numuri
- 323 Meža kvartālu numuri
- Dabas lieguma robeža
- Grāvji

Mērogs 1:20 000
 0 200 400 600 m
 Meža kvartālu un nogabalu tīkls. VMD, 2010.
 Ortofoto karte. LĢIA, 2007.

Aklā purva apsaimniekošanas pasākumi



P
dab



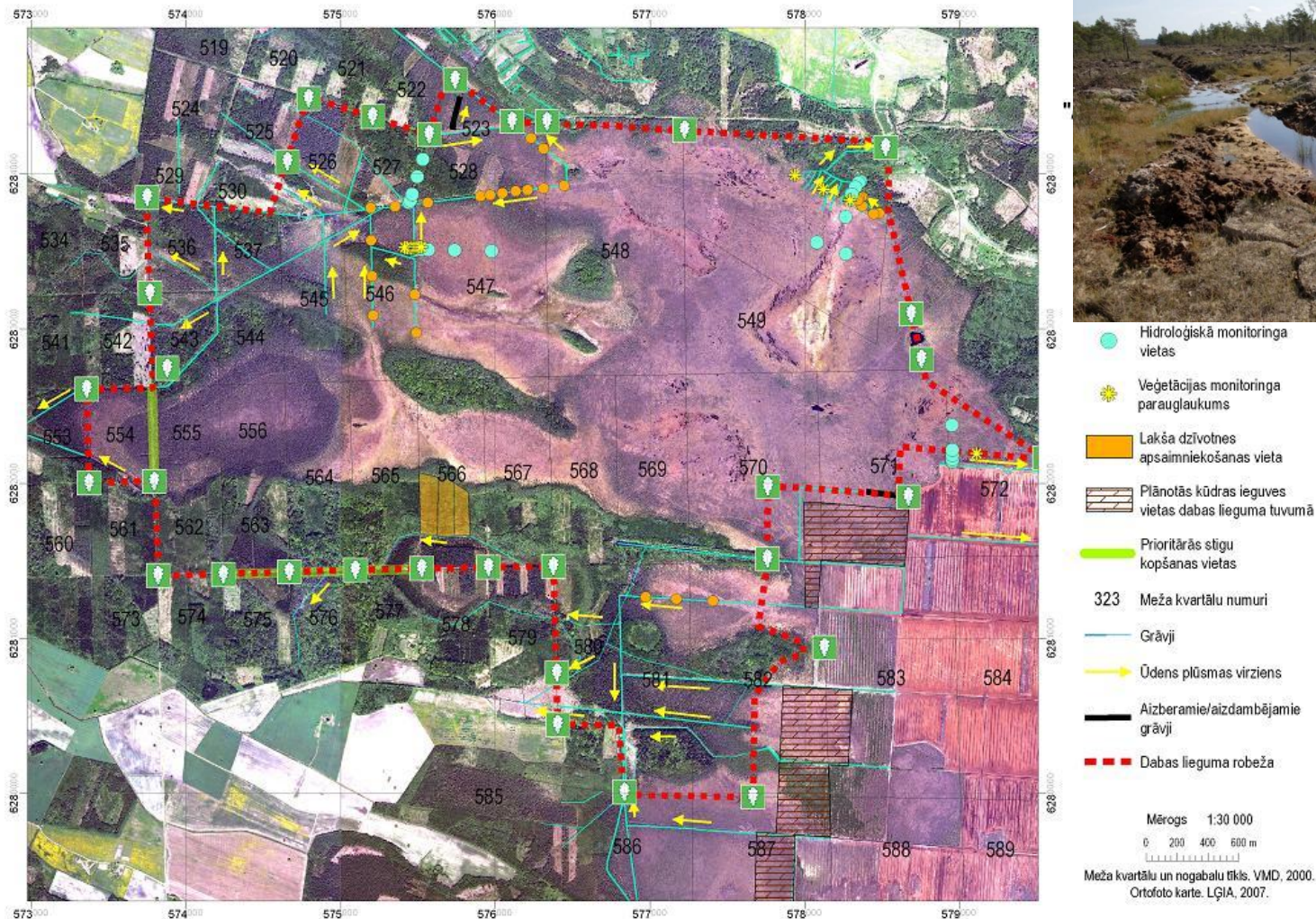
- 34 Meža nogabalu numuri
- 323 Meža kvartālu numuri
- Grāvji
- Ceļi
- Kvartālistigas
- Dabas lieguma robeža
- Hidroloģiskā režīma monitoringa punkti
- Purvu veģetācijas monitoringa punkti
- Dambju izbūves vietas
- Biotopa 9010* Veci vai dabiski boreāli meži
apsaimniekošana - Egles piemistrojuma
samazināšana priežu mežos.
- Purvu biotopu kopšanas vietas (priežu retināšana)
- Hidroloģiskā režīma monitoringa profili
- Meliorācijas ietekmēti purva biotopi

Mērogs 1:21 000

0 200 400 600 m

Meža kvartālu un nogabalu tīkls. VMD, 2000. Ortofoto karte. LĢIA, 2007.

Apsaimniekošanas pasākumi Aizkraukles purvā un mežos



Hidroloģiskā režīma atjaunošana



	Melnā ezera purvs	Aizkraukles purvs un meži	Aklais purvs	Rožu purvs
Aizsprosti	58	29	16	59
Būvniecības veids	Ar ekskavatoru	Roku darbs	Roku darbs	Ar ekskavatoru

Projekta vietas	Atjaunojamā platība Dabas aizsardzības plānā	Atjaunojamā platība projekta pieteikumā
Melnā ezera purvs	75 ha degradētajās vietās, 36 ha kūdras laukos, kopā 111 ha	73 ha
Rožu purvs	235 ha degradētajās vietās	72 ha
Aizkraukles p. un meži	82 ha degradētajās un ietekmētajās vietās	85 ha
Aklais purvs	60 ha daļēji, pozitīva ietekme 623 ha platībā	60 ha
Kopā:	488 ha	290 ha

Purva biotopu monitorings Melnā ezera purvā



- Grāvjos, kuros plānota dambju veidošana
- susināšanas ietekmētajā daļā blakus plānotajiem dambjiem un ūdens līmeņa mērīšanas punktiem
- Neapplūdušajā frēzlauka daļā, kur nav paredzēti nekādi pasākumi
- Susināšanas mazskartajā purva daļā – lai salīdzinātu ietekmēta purva veģetāciju ar mazskarta purva veģetāciju

Melnā ezera purvs



Patstāvīgie novērojumi projekta vietās



Pieredzes apmaiņa, sadarbība, dalība semināros



-
- Dalība ar ziņojumu Eiropas Komisijas seminārā VARAM
- Dalība Eiropas Veģetācijas izpētes projekta seminārā Romā
- LU konf. 2011 – ziņojums par projekta rezultātiem

Vācijas purvu eksperti projekta vietās



Melnā ezera purvs



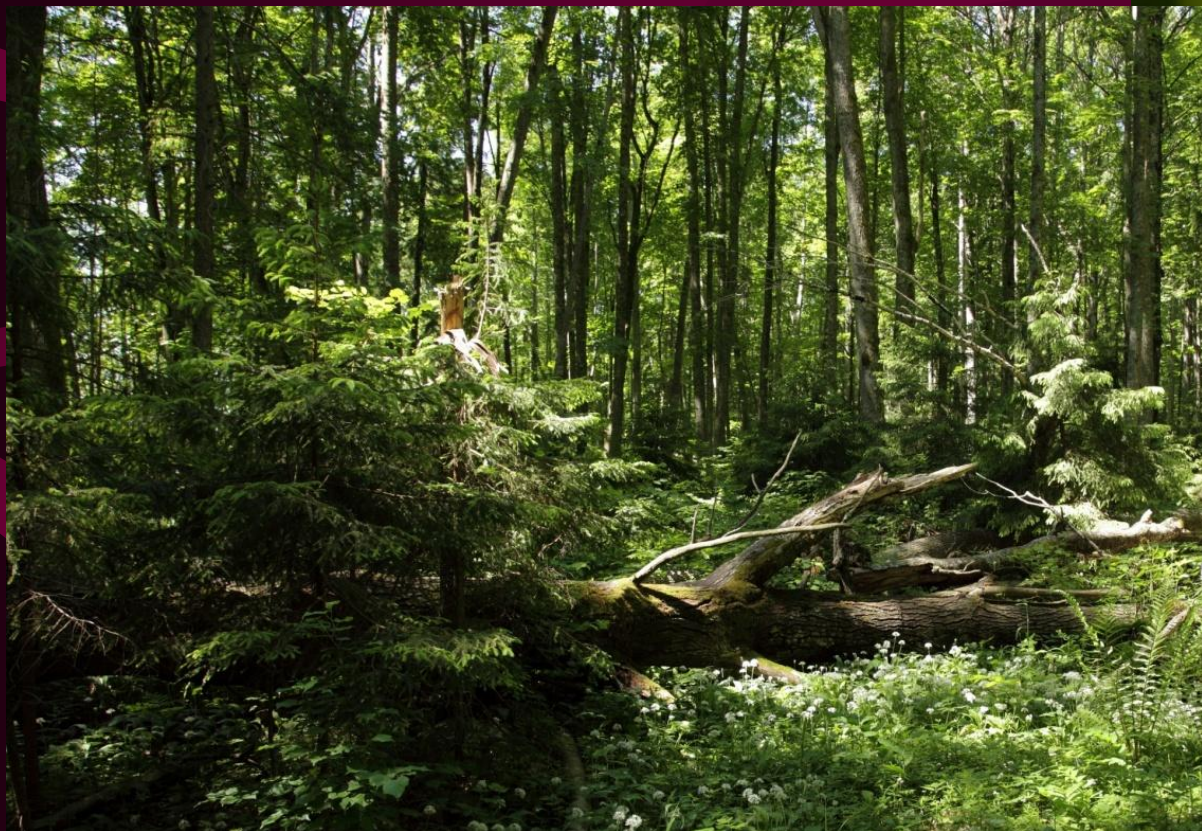
Melnā ezera purvs



Aizkraukles purvs



Aizkraukles purvs un meži



Aklais purvs





Aklais purvs



Filmas uzņemšana



Purvu fotoizstāde Ventspilī



“Purvu noslēpumi” Daugavpils Universitātē



Pieredzes apmaiņas braucieni



Reto rāpuļu un abinieku aizsardzība Latvijā
Conservation of rare reptiles and amphibians in Latvia
LIFE09NAT/LV/958239

Izpildītājs: Latgales zoodārzs / executor: Latgales Zoo

Projekta LIFE-HerpetoLatvia mērķis ir atbalstīt:
• Pirmo lauru rāpuļu *Eryx orbiculatus* (1),
• glābēdžu *Cornuella austriaca* (2),
• sarkanbērnu sūsnieku *Bombina orientalis* (3)
populāciju pārdzīvotājus Latvijā (1, 2, 3) un nodrošināt to ilgtermiņa eksistēšanu ar
mērķi, veidojot un uzturējot aizsardzības tīklu.

Projekta pamata uzdevumi:
• Izveidot atbilstošu biotopu un koridoru šīm
retajām sūsnieku populācijām.
• Jaunas Natura 2000 teritorijas izveide
Baltijas jūras reģionā.
• *Cornuella austriaca* sugas aizsardzības
plāna sagatavošana.
• Pārvaldītā eksistējošās *Eryx orbiculatus* un *Bombina orientalis* populāciju
un jaunu sūsnieku izveidi.

Projekta LIFE-HerpetoLatvia mērķis ir:
• Pirmo lauru rāpuļu *Eryx orbiculatus* (1),
• glābēdžu *Cornuella austriaca* (2),
• sarkanbērnu sūsnieku *Bombina orientalis* (3) populāciju un
nodrošināt to ilgtermiņa eksistēšanu ar mērķi, veidojot un uzturējot
aizsardzības tīklu.

Projekta pamatmērķi:
• Izveidot atbilstošu biotopu un koridoru
šīm retajām sūsnieku populācijām.
• Jaunas Natura 2000 teritorijas izveide
Baltijas jūras reģionā.
• *Cornuella austriaca* sugas aizsardzības
plāna sagatavošana.
• Pārvaldītā eksistējošās *Eryx orbiculatus* un
Bombina orientalis populāciju un jaunu sūsnieku izveidi.

www.life-herpetolatvia.biology.lv



LIFE+ projekts „Parkveida pļavu (6530*) un divu prioritāri aizsargājamo vaboļu sugu apsaimniekošana: plānošana, sabiedrības iesaistīšana ”



Griezes biotopu atjaunošana Natura 2000 teritorijā Dvietes paliene



Pieredzes apmaiņas brauciens uz Igaunijas LIFE projekta vietām un purviem



Tolkuse purvs

Nigula purvs



Bebru darbi Nigula purva malā



Vīdumē rezervāts



Dalība Eiroapas Veģetācijas izpētes seminārā Romā



Dalība seminārā Romā



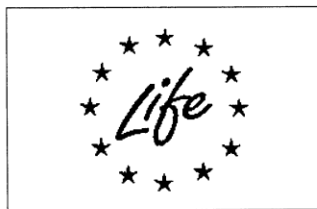


Projekta vadība





EK monitoringa eksperta kontrole š.g.
20. jūnijā, EK vērtējums projektam



LIFE08 NAT/LV/000449

Mid-term Report

Covering the project activities from 01/02/2010 to 01/10/2010

Reporting Date

31/10/2011

**Restoration of Raised Bog Habitats in the Especially
Protected Nature Areas of Latvia**

Data Project	
Project location	Latvia
Project start date:	01.02.2010.
Project end date:	31.08.2013.
Total budget	€ 726.714
EC contribution:	€ 545.035
(%) of eligible costs	€ 726.714
Data Beneficiary	
Name Beneficiary	University of Latvia
Contact person	Dr. Mara Pakalne
Postal address	Kandavas Street 2, University of Latvia Botanical Garden, Riga, Latvia, LV-1083
Telephone	+ 371-29511001
Fax:	+ 371-67024420
E-mail	mar.pakalne@lu.lv
Project Website	www.purvi.lv

LIFE atskaites gatavošana

